

מ"ת 5128/01/15 - מדינת ישראל נגד ולדיסלב בלצביץ'

בית משפט השלום לתעבורה בחיפה

מ"ת 5128-01-15 מדינת ישראל נ' בלצביץ' (אחר/נוסף)

בפני	כב' השופטת כרמית פאר גינת
מבקשים	מדינת ישראל
נגד	
משיבים	ולדיסלב בלצביץ' (אחר/נוסף)

החלטה

1. בית המשפט המחוזי (כב' השופטת נאות פרי), במסגרת ערר וערר נגדי על החלטה שנתתי, מצא לנכון להורות על שיחרור הנאשם בתנאים. בית המשפט המחוזי הורה כי הנאשם ישוחרר בתנאי מעצר בית מלא, תוך איזוקו באיזוק אלקטרוני.
2. עוד קבע בית המשפט המחוזי כי במהלך שעות היום (מהשעה 8:00 ועד השעה 22:00) יימצאו עם הנאשם שניים מבין המפקחים שנקבעו, כאשר בשעות הלילה, יהיה יחד עמו מפקח אחד מבין המפקחים שנקבעו.
3. בכל הנוגע לערובה, קבע בית המשפט המחוזי כי זו תועמד על סך של 8,000 ₪, כאשר הצדדים ישלימו את טיעוניהם בהקשר זה בפני.
4. סכום הערובה הופקד על ידי הנאשם, והצדדים טענו בפני ביום 4.3.15. המאשימה טענה כי יש להשאיר את סכום הערובה כפי שנקבע בבית המשפט המחוזי, בעוד שהנאשם טען כי יש מקום להפחיתו.
5. לאור החלטתו של בית המשפט המחוזי, נותר להכריע אך בסכום הערובה.
6. במסגרת כתב האישום הנאשם בכך שהוא נהג ברכב בשעה שהוא פסול מלנהוג בו (יחד עם עבירות נלוות). כפי שציין בית המשפט המחוזי "עברו התעבורתי והפלילי של הנאשם מעורר מחשבות נוגות".
7. לא יכולה להיות מחלוקת, לבטח לאור עברו של הנאשם, כי קיימת מסוכנות אם ישוחרר. מדובר במי

שאינו נרתע מלנהוג, במודע, ברכב בשעה שאין הוא רשאי לנהוג בו. יש בהתנהגותו כדי לסכן את העוברים ושבים בדרך.

8. יחד עם זאת, לטעמי, מדובר בעבירה אשר לאור טיבה, הדרך הנכונה לאיין את המסוכנות הגלומה בה, היא על ידי חיוב בהפקדה של ערובה כספית. מי שנוהג כשאיין בידיו רשיון נהיגה (או כשהוא פסול מלנהוג ברכב) לוקח על עצמו סיכון מחושב. הוא ער לכך שהאפשרות שייתפס אינה גבוהה, ועל כן הוא מעדיף את הנוחיות (מבחינתו) של להמשיך ולנהוג ברכב, חרף העובדה שהוא יודע כי אסור לו לנהוג.

9. לטעמי, אם אותו אדם ידע כי אם ייתפס כשהוא נוהג ברכב הוא צפוי לא רק לסנקציה הפלילית (שבהגשת כתב אישום כנגדו), כי אם גם לסנקציה כספית, הבאה לידי ביטוי בחילוט של ערובה גבוהה, הדבר יכול להביא להטיית כפות המאזניים לצד השני. הדבר יביא אותו לשקול מחדש את מערך הסיכונים והסיכויים, ויביא אותו למצב שבו הוא נמנע מלנהוג.

10. מכאן, לשיטתי, הצורך בקביעה של ערובה גבוהה בעבירות מסוג זה. הערובה אינה נגזרת ממצבו הכלכלי של הנאשם. היא נגזרת מנקודת האיזון של הסיכון שהנאשם מוכן ליטול על עצמו. רק ערובה כספית גבוהה יכולה להבטיח, לטעמי, כי אדם שכזה, השואל את עצמו אם לקחת את הסיכון שייתפס ולצאת לנהוג ברכב, יעדיף שלא לנהוג, ולא לקחת את הסיכון שהערובה שהפקיד תחולט.

11. נניח כי ראובן נפסל מלהחזיק רשיון נהיגה. עם זאת, כדי להגיע למקום עבודתו הוא זקוק לרכב. הנסיעה בתחבורה ציבורית למקום העבודה ארוכה בשעה לכל כיוון מהנסיעה ברכב פרטי. ראובן אומר לעצמו כי הוא ייקח את הסיכון שלא ייתפס, וינהג למקום העבודה במקום לנסוע בתחבורה ציבורית. לעומת זאת, אם ראובן יידע כי מופקדת ערבות כספית בקופת בית המשפט, בשיעור גבוה (נניח של ₪ 40,000), נקודת האיזון תשתנה. לטעמי, במצב שכזה, אם ראובן ידע כי לא רק סנקציה פלילית מרחפת מעל ראשו, כי אם גם סיכון שסכום כה נכבד ירד לטימיון, הוא יבחר בחירה שונה. הוא יבחר להגיע למקום העבודה בתחבורה ציבורית.

12. לשיטתי, הפקדה כספית של סכום כספי נמוך יותר, דוגמת הסכום שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי בהחלטתו, אינה משנה עדיין את נקודת האיזון. היא עדיין יכולה להביא אדם כמו הנאשם, לבטח עם עברו הפלילי והתעבורתי, לקחת את הסיכון ולנהוג ברכב למרות שהוא אינו מורשה לעשות כן.

13. חיוב בהפקדה כספית צריך להביא אומנם בחשבון את מצבו הכלכלי של הנאשם, אך שיקול זה אינו שיקול מכריע. השיקול המכריע הינו היקפה של הערובה הנדרשת לשם איין המסוכנות, איין החשש שהנאשם יחליט ליטול את הסיכון ולצאת לנהוג ברכב. לשם כך נדרשת ערובה נכבדה (תוך שימת לב לעברו הפלילי והתעבורתי של אותו נאשם). לשם כך נדרשת ערובה שתסמל לנאשם רמת סיכון גבוהה, ערובה שתעביר לנאשם מסר לפיו שוב לא כדאי לו לקחת את הסיכון ולצאת לנהוג ברכב.

14. אכן, אם הנאשם אינו יכול לגייס את סכום הערובה הוא עשוי להישאר במעצר. אך לא ניתן לראות בו כמי "שהצליח לעבור את כל המשוכות ולשכנע את הערכאה המוסמכת להסתפק בחלופת מעצר" (כלשונו של בית המשפט המחוזי), ועל כן אם יוותר במעצר הדבר יפגע "בתחושת הצדק". הנאשם, במקרה שכזה, לא "הצליח לעבור את כל המשוכות". הוא "הצליח" לשכנע את הערכאה המוסמכת כי יש דרך לאיין את המסוכנות שטמונה בהתנהגותו. אך דרך זו היא על ידי חיובו בהפקדה כספית. ההתרשמות, במקרה שכזה, היא כי אם לא תופקד הערובה נותר החשש שהנאשם יחזור על התנהגותו הפלילית, וימשיך לעבור עבירות אם ישוחרר. על כן, החשש למסוכנות הנובעת מהתנהגותו אינו נעלם כל עוד הנאשם אינו מפקיד את הסכום שנקבע.

15. אם נקבע את סכום ההפקדה הכספית לפי מצבו הכלכלי של הנאשם, הרי שמשמעות הדבר תהיה כי מקום שבו הנאשם מצוי במצב כלכלי רע, ניתן יהיה לשחררו בתנאים ולחשוף את הציבור לסכנה הגלומה בכך שימשיך וינהג ברכב ללא רשיון. נניח, למשל, נאשם אשר זו עבירה שלישית שלו של נהיגה בזמן פסילה. הליכים משפטיים קודמים כנגדו לא הרתיעו אותו. יחד עם זאת, הוא נמצא בהליכי פשיטת רגל. אין לו יכולת כלכלית להפקיד סכום ערובה כלשהי בקופת בית המשפט. האם במקרה שכזה יהיה נכון (למשל) להעמיד את סכום ההפקדה על 1,000 ₪, רק תוך התחשבות במצבו הכלכלי? לטעמי, התשובה לכך בשלילה. סכום ההפקדה צריך להיות כזה שירתיע את הנאשם מלחזור ולנהוג ברכב, תוך התחשבות בעברו הפלילי והתעבורתי. הפקדה בסכום כספי נמוך לא תוכל לעשות זאת, גם אם מצבו הכלכלי של הנאשם אינו טוב.

16. אני סבורה כי בעבירות מסוג זה, הקביעה של הפקדה כספית נכבדת, כאחד מתנאי השיחרור, היא בעלת משמעות גדולה יותר, ביכולת לאיין את המסוכנות הטמונה בנאשם, מאשר תנאים אחרים דוגמת מעצר הבית. אעיר, כי הפקדה כספית הינה בעלת משמעות רבה יותר מאשר התחייבויות (הניתנת על ידי הנאשם או על ידי צדדים שלישיים), שכן המציאות מלמדת כי המקרים שבהם נעשה חילוט של התחייבות שכזו, גם כאשר נאשם מפר את תנאי השיחרור שלו, הם ספורים (שלא לומר לא קיימים).

17. על כן קבעתי, בזמנו, בעניינו של הנאשם שבפני, הפקדה של ערובה בשיעור של 25,000 ₪.

18. עם זאת, בית המשפט המחוזי, בהחלטתו, שינה באופן מהותי את תנאי השיחרור. למעשה, חרף הרטוריקה בה נוקט בית המשפט המחוזי בהחלטתו (עמ' 4 להחלטה, שורה 21), ערר המאשימה התקבל (גם אם באופן חלקי). בית המשפט המחוזי הוסיף לתנאי השיחרור איזוק אלקטרוני. איזוק אלקטרוני מונע, למעשה, את החשש כי הנאשם יפר את תנאי מעצר הבית בהם הוא נתון. הוא מקטין, עד למינימום, את האפשרות שהנאשם יצא את הדירה שבה הוא מצוי במעצר בית, ואף ינהג ברכב.

19. כאשר משלבים את האיזוק האלקטרוני עם הפיקוח שנקבע (שני מפקחים בשעות היום ומפקח אחד בשעות הלילה), הסיכון כי הנאשם יפר את תנאי מעצר הבית בהם הוא נתון, יקח רכב וינהג בו, נראה בעיני סיכון קטן.

20. אלמלא האיזוק האלקטרוני, הסיכון שהנאשם יעזוב את הדירה בה הוא נמצא וינהג ברכב, היה סיכון אפשרי, שהיה מקום לאיין אותו בהפקדה כספית. משהוסף האיזוק האלקטרוני בהחלטת בית המשפט המחוזי, ניטל הצורך בהפקדה כספית יחד עמו.

21. בנסיבות אלה, אני מקבלת את בקשת בא-כוחו של הנאשם ומורה לבטל את חיובו של הנאשם בהפקדה כספית. הסכום שהופקד יוחזר לנאשם, באמצעות בא-כוחו.

22. כתחליף להפקדה כספית, יחתום הנאשם על התחייבות כספית בסך 16,000 ש"ח להבטחת תנאי שחרורו.

ניתנה היום, י"ז אדר תשע"ה, 08 מרץ 2015, בהעדר הצדדים.